

Ἐνεκα τούτου εἰσῆλθον οὗτοι εἰς Σερβίαν κατασφάζοντες, πυρπολοῦντες καὶ λεηλατοῦντες τὴν χώραν, μηδ' αὐτῶν ἴσως τῶν προδοτῶν φειδόμενοι.

Ἡ Σερβία ἐκ νέου τότε ὑπεδουλώθη (1806). Δὲν ἔχει αὐτὴ πλέον ἐλπίδας εἰμὴ εἰς ἓνα μόνον, εἰς Γεώργιον τὸν Μέλανα. Ὁ ἔχων εἰσέτι ὀλίγον θάρσος προστρέχει εἰς αὐτόν. Ὁ Γεώργιος μνηϊώδης πλανᾶται πανταχοῦ, καὶ πλησίον τοῦ Μισχβάρ, ἐπὶ τοῦ Σάβαχ συνάπτει μάχην τρεῖς ὀλοκλήρους ἡμέρας διακρέσασαν. Οὐδὲν διακριτικὸν σημεῖον δεικνύει τὸν βαθμὸν αὐτοῦ· ἐκ τοῦ καλύμματός του μόνον ἀναγνωρίζεται. Τὴν δαμασκηνὴν αὐτοῦ σπάθην κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ, τὸ χαντζάρι καὶ τὰ πιστόλια ἐν τῇ ζώνῃ, ὁ ἀνδρείος Γεώργιος τρέχει πανταχοῦ, ἔπου ὁ ἀγὼν εἶναι τρομερώτερος, καὶ κατενθουσιᾷ τοὺς στρατιώτας ὡς διὰ μαγνητικῆς δυνάμεως, διὰ μόνης τῆς πολεμικῆς ταύτης ἐπιφωνήσεως « Χαϊδέμα! Οὐδαρίμο! »! (ἔμπρός! ἐπάνω!). Νικᾷ τοὺς πολεμίους, φονεύει πολλοὺς, τρέπει αὐτοὺς εἰς φυγὴν καὶ ἐπιστρέφει τροπαιοῦχος.

Οἱ Τούρκοι ἐγκατέλαπον πάλιν τὴν Σερβίαν τὸ 1807, ἦν τὸ προηγούμενον ἔτος εἶχον ὑπεδουλώσει, καὶ ἐπὶ τέλους τὸ Βελιγράδιον ἐπανεκτίθη ὑπὸ τοῦ Γεωργίου διὰ ποταμῶν αἰμάτων.

Τὸ 1808 ἐγένετο ἀνσχωχὴ. Οἱ ἐχθροὶ τῆς Σερβίας ἐπακαλέσθησαν τὴν βοήθειαν τῆς Ῥωσσίας· ὁ Γεώργιος ὅμως ἔνεκα τούτου δὲν ἀπεθαρσύνθη καὶ ζητεῖ νὰ ἐξασθενίσῃ αὐτούς, κινῶν εἰς ἐπανάστασιν κατ' αὐτῶν τοὺς λαοὺς τῆς Βοσνίας, τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Ἑρζεγοβίνης. Νικήσας τὸ κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἠττηθεὶς μετὰ ταῦτα κατ' ὄλα τὰ μέρη, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ, ἀφ' οὗ ὁ φίλος αὐτοῦ Στέβος μετὰ τῶν ὀπαδῶν του ἐτινάχθη εἰς τὸν ἀέρα, ἐκ τῶν κεφαλῶν τῶν ὀποίων οἱ Τούρκοι κατεσκεύασαν πλησίον τῆς Νισσπης τὸν φρικώδη πύργον τῶν Τισχῶν. Ἐπιστρέφει ὅμως ὀλίγον ὕστερον τρομερώτερος καὶ φονικώτερος, νικᾷ ἐπὶ τέλους ἐκ νέου, καὶ γίνεται ἐκ δευτέρου τὸ 1809 ὁ σωτὴρ καὶ ὁ ἐλευθερωτὴς τῆς Σερβίας.

Ἄλλ' εἰ καὶ ἔπραξε τσαῦτα ὑπὲρ τῆς πατρίδος του, διακινδυνεύσας τσακίς τὴν ζωὴν αὐτοῦ, κατηγορήθη ὅμως ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ 1810 ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐπὶ προδοσίᾳ· ἀλλ' οὐδὲν ἴσχυσεν κατ' αὐτοῦ, οὔτε κατηγορίαι, οὔτε συνωμοσίαι, καὶ ἐν τῇ ἐθνικῇ συνελεύσει τῇ συγκροτηθείσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ 1811 ἔτους ἐκπύχθη ἀρχηγὸς τοῦ ἔθνους.

Ὁ ἀρχαῖος χοιροβοσκός, ὁ πλάνης Ἀλδούκος εἶναι ἀρχηγὸς ἔθνους ἐλευθέρου· τὸ ὕψος ὅμως ἐκεῖνο προξενεῖ αὐτῷ σκοτοδινίαν. Ὁ Σουλτάνος τῷ προσφέρει τὸν τίτλον πρίγκηπος· καὶ αὐτὸς ζητεῖ τὴν ἀδειαν παρὰ τῆς Ῥωσσίας ὅπως δεχθῇ τὴν προσφορὰν! Ἄλλ' ἡ Ῥωσσία ἐγκατέλιπε καὶ αὐτὸν καὶ τὸ ἔθνος αὐτοῦ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Σουλτάνου. Τὸ ἤξιζεν! Ὅπως

μείνῃ ἀρχηγὸς τοῦ ἔθνους προσέφερε καὶ ἔδωκε πλείονα ἢ ὅσα ἐζητοῦντο, οἶον φρούρια, καννόνια, τὸ πᾶν. Ὁ λαὸς ἠγανάκτησεν. Ὁ Γεώργιος θέλει νὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ, καὶ σῦρει ἐκ νέου τὴν σπάθην ἀνανδόνων τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Τούρκων. Οἱ Σέρβοι μάχονται πανταχοῦ δίκην λεόντων, Γεώργιος ὁ Μέλας γίνεται ἀφαντος ἀποδράς εἰς Αὐστρίαν (2 Ὀκτωβρίου 1813), καὶ ἡ Σερβία μετὰ τοσοῦτους ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας πίπτει πάλιν ὑπὸ τὸν μουσαρὸν ζυγὸν τῶν ἀπίστων.

Ὁ Μιλόσχος Ὀθρένοβιτς ἐκ ταπεινῆς καὶ αὐτὸς καταγωγῆς καὶ συστρατιώτης τοῦ Γεωργίου ὀνομασθεὶς Ὀσποδάρος προσπαθεῖ διπλωματικῶς ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀποδιώκεται καὶ αὐτός. Τὸ ἔαρ τοῦ 1817 Γεώργιος ὁ Μέλας ἀναφίνεται εἰς Σερβίαν παρὰ τῷ ἀρχαίῳ αὐτοῦ φίλῳ Βανίτζε, ὅστις ἐξένισε μὲν αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ του, θέλων ὅμως νὰ φανῇ ἀρεστὸς πρὸς τὸν Μιλόσχην, ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κοιμωμένου διὰ πελέκειος, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ὀσποδάρον. Οὗτος δὲ τὴν διεύθυνε πρὸς τινὰ Τούρκον πασᾶν, ὅστις τὴν ἔπεμψε πρὸς τὸν Σουλτάνον διατάζοντα νὰ προσαλώσῃσιν αὐτὴν ἐπὶ τῆς πύλης τῶν ἀνακτόρων, μετὰ τῆς ἀκολούθου ἐπιγραφῆς· « Κεφαλὴ τοῦ διασῆμου Σέρβου Καρᾶ—Γεώργη ». Διαταγῇ δὲ τοῦ Μιλόσχη τὸ σῶμα τοῦ Γεωργίου ἐτάφη ἀκέφαλον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Τόπολας καὶ μνημεῖον ἠγέρθη μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης· « Τῷ ἐλευθερωτῇ τῆς Σερβίας ».

Ἀποθανόντος πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ γέροντος Μιλόσχη, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μιχαήλ, οὐτινος τὴν εἰκόνα θέλομεν δημοσιεύσει προσεχῶς, ἡγεμονεύει ἐνδόξως τῆς πολυπαθοῦς Σερβίας.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ . . .

ΤΑ ΚΑΤΑ

ΠΕΤΡΟΝ ΚΑΙ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑΝ.

(Ἐκ τῶν τοῦ Alfred de Musset.)

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 289.)

—οοο—

Δ'.

— Καὶ ὅμως εἶναι εὐμορφη, ἔλεγε καὶ ὁ ἱππότης. Καὶ ἀληθῶς ἦτον ὡραία ἡ Χαρίκλεια. Εἰς τὸ ὤσειδες καὶ εὐρυθμον πρόσωπον, εἰς τοὺς καθρούς καὶ θυμασίους χαρακτῆρας τῆς ἐλαμπεν οὕτως εἰπεῖν ἡ ἀγαθότης τῆς καρδίας της. Ἡ Χαρίκλεια ἦτο μικρὰ, ὄχι ὡχρὰ ἀλλὰ λευκοτάτη καὶ εἶχε μακρὰν μαύρην κόμπην. Ἦτο φαιδρὰ, δραστηρίᾳ καὶ ὅτε συνέβαινε τι δυστύχημα ἐγένετο περίλυπος· ἡ λύπη της ὅμως ἦτο γλυκεῖα. Ὅλα της τὰ κινήματα ἦσαν πλήρη

χάριτος, εἶχον πνεῦμα· εἶχε μεγίστην ἐπιτηδειότητα εἰς τὸ νὰ ἐρμηνεύη διὰ νευμάτων τὰς ἐννοίας της, ἐνόηε εὐκόλως καὶ ὑπετάσσετο ἅμα ἐννοοῦσα. Ὁ ἵππότης ἐβλεπε πολλάκις ὡς καὶ ἡ σύζυγός του τὴν θυγατέρα του χωρὶς νὰ ὀμιλήσῃ. Τόση χάρις καὶ τόσον κάλλος συνημμένα μετὰ τὴν δυστυχίαν κατεθορύβουν τὸν νοῦν του. Πολλάκις ἐνηγκαλίζετο αὐτὴν μετὰ ἀγαλλίασιν λέγων· — Καὶ ὅμως δὲν εἶμαι κακὸς ἄνθρωπος!

Πρὸς τὸ βάθος τοῦ κήπου, μεταξὺ πυκνῶν δένδρων, ἦτο δρόμος εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἵππότης συνείθιζε νὰ περιδιαβάσῃ μετὰ τὸ πρόγευμα· ἡ Ἰουλία τὸν ἐβλεπεν ἀπὸ τὸ παράθυρόν της περιφερόμενον ὑπισθεν τῶν δένδρων, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ καταβῇ. Παρετῆρει μετὰ μεγίστην λύπην τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ὅστις τὴν ἠγάπα ὡς ἐρκατὴς μᾶλλον ἢ ὡς σύζυγος, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὸ στόμα δὲν ἤκουσέ ποτε οὔτε λέξιν ψυχρὰν, ὅστις ὅμως δὲν εἶχε τὴν γενναϊότητα νὰ τὴν ἀγαπᾷ διότι ἦτο μήτηρ.

Καὶ ὅμως ἐτόλμησε νὰ καταβῇ μίαν πρωτῶν. Ἐφόρει ἔνδυμα λευκόν, ἦτον ὡραία ὡς ἄγγελος καὶ ἐπαλλεν ἡ καρδία της. Ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ χορὸς παιδίων εἰς γειτονικὴν τινὰ οἰκίαν, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Ἰουλία ἐσκόπευε νὰ φέρῃ τὴν θυγατέρα της, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἴδῃ τί ἐντύπωσιν θὰ ἐπροξένη τὸ κάλλος της εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν ἄνδρα της. Νύκτας ὀλοκλήρους ἐπέρασεν ἄυπνος συλλογιζομένη τί φέρεμα νὰ βάλῃ εἰς τὴν θυγατέρα της· πολλὰς ἐλπίδας εἶχεν ἀναθέσει εἰς τὸ σχέδιόν της τοῦτο. — Πρέπει, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν, νὰ τὴν ἴδῃ ὁ σύζυγός μου μετὰ ὑπερηφάνειαν καὶ νὰ τὴν ζηλεύσουν οἱ ἄλλοι. Δὲν θὰ ὀμιλῇ μὲν, θὰ εἶναι ὅμως ἡ ὡραιότερα.

Ὅτε εἶδαν ὁ ἵππότης τὴν γυναῖκά του ἐρχομένην ἐπροχώρησε πρὸς αὐτὴν, ἔλαβε τὴν δεξιάν της καὶ τὴν ἐφίλησε μετὰ σέβας καὶ μετὰ χάριν, ὅπως συνείθιζε πάντοτε. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν εἶπον ἀσήμαντά τινα λόγια, ἔπειτα δὲ ἤρχισαν νὰ περιπατῶσιν ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου.

Ἡ Ἰουλία ἐσκέπτετο πῶς νὰ προτείνῃ εἰς τὸν σύζυγόν της νὰ τῇ συγχωρήσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν χορὸν τὴν θυγατέρα της καὶ νὰ μηδενίσῃ τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν αὐτὸς εἶχε κάμει ἀφοῦ ἐγεννήθη ἡ Χαρίκλεια νὰ μὴ πηγαίῃ πλέον εἰς τὰς συναναστροφάς. Μόνη ἡ ἴδῃα ὅτι θὰ ἐβλεπον τὴν δυστυχίαν του οἱ ἀδιάφοροι ἢ οἱ κακόβουλοι τὸν ἠρέθιζεν εἰς ἄκραν. Καὶ ἐπειδὴ εἶχε φανερώσει ἐπισήμως τὴν θέλησίν του περὶ τοῦτου, ἔπρεπε νὰ εὖρη ἡ Ἰουλία μίαν τινὰ πρόφασιν ὅχι μόνον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν της ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ τὸν φανερώσῃ.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἵππότης ἐφαίνετο πολλὰ σκεπτικὸς· πρῶτος δὲ διέκοψε τὴν σιωπὴν. Εἶπεν ὅτι ὑπόθεσις ἐνὸς συγγενοῦς του ἐπροξένησε ζημίαν εἰς τὴν οἰκο-

γένειάν του· ἔτι ἦτον ἀνάγκη νὰ ἴδῃ μόνος τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ληθῶσι, διότι ἄλλως τὰ συμφέροντά των ἐκινδύνευον πολὺ, καὶ τέλος ὅτε ἦτον ὑποχρεωμένος νὰ μεταβῇ δι' ὀλίγον καιρὸν εἰς Ὀλλανδίαν διὰ νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τὸν τραπεζίτην του· ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο κατεπεῖγον καὶ ὅτι ἐσκόπευε νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπιούσαν.

Εὐκόλως ἐνόησεν ἡ Ἰουλία τὸ αἴτιον τοῦ ταξειδίου τούτου. Ὁ ἵππότης δὲν εὐχαριστεῖτο βεβαίως νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν σύζυγόν του· ἀλλὰ καὶ ἀκουσίως ἠσθάνετο ἀκατάσχετον ἀνάγκην νὰ μείνῃ ἕως διόλου μόνος ἐπὶ τινὰ καιρὸν διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ πλέον ἡσυχος. Ὅλαι αἱ ἀληθιναὶ θλίψεις τῶν ἀνθρώπων, ὅπως καὶ οἱ φυσικοὶ πόνοι τῶν ζώων, ἀπαιτοῦσι μοναζίαν.

Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν τοσοῦτον ἐξεπλάγη ἡ Ἰουλία ὥστε ἀπεκρίθη μετὰ τὰς τετριμμένας ἐκείνας φράσεις τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα· ὅσάκις δὲν ἠμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἔχομεν κατὰ νοῦν· εἶπεν ὅτι τὸ ταξειδίον τοῦτο ἦτο πολλὰ φυσικόν, ὅτι ὁ ἵππότης εἶχε δίκαιον, ἔτι ἀνεγνώριζε τὴν σημαντικότητα τοῦ πράγματος καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀντέτεινε διόλου· ἀλλ' ἐνῶ ὠμίλει ἡ καρδία της ἐπὶ τοσοῦτον κατεβλήθη, ὥστε εἶποῦσα ὅτι ἐκουράσθη ἐκάθησε.

Καὶ καθήσασα παρεδόθη εἰς λογισμοὺς ἔχουσα τὰ βλέμματα ἀκίνητα καὶ τὰς χεῖρας κρεμαμένας. Ἡ Ἰουλία δὲν εἶχε γνωρίσει ἕως τότε οὔτε μεγάλην χαρὰν οὔτε μεγάλην ἠδονάς. Καὶ δὲν ἦτο μὲν γυνὴ ἔχουσα νοῦν ἔξοχον, ἠσθάνετο ὅμως πολὺ. Ὁ γάμος της ἐθεωρήθη ἀπὸ αὐτὴν ὡς εὐτύχημα πάντῃ ἀπροσδόκητον καὶ πάντῃ νέον· ἀλλὰ μεταξὺ τῆς λάμπειας τοῦ συμβάντος τούτου κατελήθη ἀπὸ σκότους.

Ἐκάθησε πολλὴν ὥραν σκεπτικὴ, ἐνῶ ὁ ἵππότης ἀπέστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐφαίνετο ἀνυπόμονος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν· ἐσκέπτετο δὲ καὶ πάλιν ἐκάθητο. Ἐσπικώθη τέλος πάντων καὶ στήριχθεῖσα εἰς τὸν βραχίονα τοῦ συζύγου της ἐπέστρεψεν.

Ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος ἐμήνυσε ὅτι ἦτο κερδιάθετος, καὶ μείνας εἰς τὸ δωμάτιόν της προσήχετο ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνης ἕως τὸ ἑσπέρας. Ἡ ὑπερέτις, διαταχθεῖσα ἀπὸ τὸν ἵππότην νὰ προσέχῃ τὴν κυρίαν της, εἰσῆλθε πολλάκις· ὅσάκις ὅμως ἀπέτεινε πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον δὲν ἀπεκρίθη. Περὶ τὴν ὀγδόν ὥραν ἐσήμανε τὸν κώδωνα, ἐζήτησε τὸ ἔνδυμα τῆς θυγατρὸς της καὶ διέταξε νὰ ζεύξωσι τὴν ἄμαξαν. Εἰδοποίησε δὲ καὶ τὸν ἵππότην ὅτι ἐμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν χορὸν καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὴν συντροφεύσῃ.

Ἡ Χαρίκλεια εἶχεν ἀνάστημα παιδίου ἀλλὰ εὐστροφον καὶ ζωρὸν. Τὸ ἔνδυμα μετὰ τὸ ὁποῖον τὴν ἐνέδυσεν ἡ μήτηρ της ἦτον ἀπλοῦν, λευκὸν καὶ ἀνθηρόν· τὰ μικρὰ σανδάλιά της ἦσαν ἐκ λευκοῦ μεταξωτοῦ, εἰς τὸν λαμόν της ἔφερε μαργαρίτας καὶ

στέφανον ἀνθέων εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἡ Χαρίκλεια ἐπήδα ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς. Ἡ δὲ μήτηρ φέρουσα ἔνδυμα βελούδου, ὡς γυνὴ μὴ ἔχουσα σκοπὸν νὰ χορεύσῃ, ἐκράται τὴν κόρην τῆς ἔμπροσθεν καθρέπτου, τὴν κατεφίλει καὶ ἔλεγε· — Τί εὐμορφη! Τί εὐμορφη! — Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἦλθε καὶ ὁ σύζυγός τῆς. Ἡ Ἰουλία χωρὶς νὰ ταραχθῆ ἠρώτησε τὸν μὲν ὑπῆρταν εἰάν ἦτον ἔτοιμος τὸ ὄχημα, τὸν δὲ σύζυγόν τῆς εἰάν ἤρχετο εἰς τὸν χορὸν. Ὁ ἰππότης ἔδωκε τὴν δεξιὰν εἰς τὴν γυναῖκά του καὶ ἀνεχώρησαν.

Πρῶτον τότε ἐφάνετο εἰς τὸν κόσμον ἡ Χαρίκλεια· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ εἶχον εἰπῆ περὶ αὐτῆς ὄλοι ἔστρεψαν μὲ περιέργειαν πρὸς τὴν μικρὰν κόρην τὰ βλέμματα. Ἡ Ἰουλία δὲν ἐταράχθη διόλου, ἀλλὰ καθήσασα μὲ ἤθος ἡσυχον, ἐνῶ ὄλοι ἔβλεπον τὸ παιδίον τῆς μὲ ἀπορίαν ἢ μὲ προσπεποιημένην συμπάθειαν, τὸ ἄφινε νὰ πηγαίνῃ παντοῦ χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι προσέχη.

Ἡ Χαρίκλεια εὐροῦσα ἐκεῖ τὰς μικρὰς τῆς συντρόφους ἔτρεχε ποτὲ μὲν πρὸς τὴν μίαν, ποτὲ δὲ πρὸς τὴν ἄλλην, ὡς ὅτε ἦτον εἰς τὸν κῆπον. Ὅλοι ὁμως τὴν ἔβλεπον μὲ ψυχρότητα. Ὁ ἰππότης ἰστάμενος ὀρθῶς ἐπασχεν. Οἱ φίλοι του ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν ἐξύμνησαν τὸ κάλλος τῆς θυγατρὸς του· ἀλλὰ καὶ ξένοι καὶ ἄγνωστοι τὸν ἐπλησίασαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ. Αὐτὸς ὁμως ἠσθάνετο ὅτι τὸν ἐπαρηγόρουν καὶ δὲν τὸ ἐπολυνοστιμεῖτο. Ἐν τοσοῦτῳ βλέμμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπατᾷ, τὸ βλέμμα ὄλων, ἐγέννησε μικρὰν χαρὰν εἰς τὴν καρδίαν του. Ἡ Χαρίκλεια ἀφοῦ ὤμιλησε διὰ νευμάτων εἰς ὄλους σχεδὸν, ἐστάθη ὀρθῆ μεταξύ τῶν γονάτων τῆς μητρός τῆς. Ἐπειδὴ τὴν εἶχον ἰδῆ τρέχουσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐπερίμενον νὰ πράξῃ τι παράξενον ἢ τοῦλάχιστον περιέργον· αὐτὴ ὁμως ἐχαιρέτισεν ὄλους πολλὰ εὐγενῶς, ἔσφαγξε τὰς χεῖρας τῶν Ἀγγλίδων, ἔστειλε φιλήματα εἰς τὰς μητέρας τῶν μικρῶν τῆς συντρόφων, καὶ ὕλα ταῦτα μὲ χάριν καὶ μὲ ἀφέλειαν. Ὅτε δὲ ἐπέστρεψεν ἡσυχῶς εἰς τὴν θέσιν τῆς ἤρχισαν νὰ τὴν θαυμάζωσι. Καὶ τῶνόντι ἀξιοθαύμαστον ἦτο τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο περιβάλλυμα τὸ ὁποῖον δὲν ἔδύνατο νὰ διασχίσῃ ἡ ψυχὴ, τὸ ἀνάστημα, τὸ πρόσωπον, ἡ βοστρυχώδης κόμη τῆς καὶ πρὸ πάντων οἱ φωτοβόλοι ὀφθαλμοὶ τῆς εἰκύνουν ὄλους εἰς θαυμασμόν. Ἐνῶ δὲ τὰ μὲν βλέμματα τῆς ἐπροσπάθουν νὰ μαντεύσωσι τὰ πάντα, τὰ δὲ νεύματά τῆς νὰ ἐκφράσωσι τὰ πάντα, τὸ σκεπτικὸν καὶ μελαγχολικὸν ἠθὸς τῆς μετέδιδε καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα κινήματά τῆς μεγαλοπρέπειαν, καὶ τοιαύτην ὁποῖα θὰ κατέπληττε καὶ ζωγράφον καὶ γλύπτην. Ἐπλησίασαν ὄλοι τὴν Ἰουλίαν, τὴν ἐπερικύκλωσαν καὶ ἀπέτειναν διὰ νευμάτων χιλίας ἐρωτήσεις εἰς τὴν Χαρίκλειαν. Τὴν ἀπορίαν καὶ ἀποστροφὴν διεδέχθη εὐλικρινῆς εὐμένειαι καὶ ἀληθῆς συμπάθεια. Ἡ ὑπερ-

βολὴ ἡ ὁποία ἔρχεται πάντοτε, ὁσάκις ὁ γείτων ὀμιλήσῃ πρὸς τὸν γείτονά του διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἦλθε καὶ τὴν ὥραν ἐκείνην· εἶπον ὅτι δὲν εἶδόν ποτε παιδίον τόσον ὠραῖον, ὅτι ποτὲ δὲν ἐφάνη χάρις περισσοτέρα. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ Χαρίκλεια ἀπῆλυσεν ἐντελῆ ἠρίαμβον τὸν ὁποῖον βεβαίως δὲν ἐνόει.

Ἡ Ἰουλία ὁμως ἐνόει αὐτόν. Πάντοτε ἀτάραχος ἐξωτερικῶς, τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἡ καρδία τῆς ἐπάλλε παλμοὺς ἀληθοῦς εὐτυχίας, καὶ αὐτὴ καὶ ὁ σύζυγός τῆς εἶδον ἀλλήλους μειδιῶντες καὶ τὸ μειδιάμα ἐκεῖνο ἦτο γλυκύτερον πολλῶν δακρύων.

Ἐν τοσοῦτῳ νέα τις ἤρχισε νὰ παίξῃ κύμβαλον· τὰ παιδία συνῆψαν τὰς χεῖρας καὶ ἤρχισαν νὰ χορεύωσιν, οἱ δὲ γονεῖς συνεχαίροντο ἀμοιβαίως ὁ εἰς τὸν ἄλλον καὶ εὕρισκον θαυμασίαν τὴν μικρὰν ἐκείνην ἑορτήν. Μετ' ἐλίγον ἀντήχησαν γέλωτες παιδικοὶ, ἀστεῖσμοι, φλυαρίαι καὶ φωναὶ χαρᾶς.

Ὁ ἰππότης ἠτένιζεν ἀδιακόπως τὴν θυγατέρα του ἡ ὁποῖα δὲν ἐχόρευεν, ἀλλὰ παρετήρει τοὺς χορεύοντας μὲ προσοχὴν μελαγχολικὴν. Μειράκιόν τι ἐλθὼν τὴν ἐπροσκάλεσεν, αὐτὴ ὁμως ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ἀντὶ ἀπαντήσεως καὶ ἄνθη τινὰ ἔπεσαν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τῆς. Ἡ Ἰουλία τὰ ἐσύναξε καὶ διώρθωσε πάλιν τὸν στέφανον τῆς θυγατρὸς τῆς· μετὰ ταῦτα ἀναζητήσασα τὸν σύζυγόν τῆς δὲν τὸν εἶδε· καὶ ἐρωτήσασα ἂν ἀνεχώρησεν ἔμαθεν ὅτι ἐπέστρεψε πεζὸς εἰς τὴν οἰκίαν.

Ε΄.

Ὁ ἰππότης εἶχεν ἀποφασίσει ν' ἀπομακρυνθῆ χωρὶς ν' ἀποχαιρετίσῃ τὴν σύζυγόν του, διότι ἐφοβεῖτο δυσκαρῆστους ἐξηγήσεις· ἄλλως εἶχε καὶ σκοπὸν νὰ ἐπιστρέψῃ ἐντὸς ὀλίγου, διὸ ἀφῆκε μόνον ἐπιστολήν, εἰς ἣν ἔλεγε ὅτι ἂν καὶ δὲν ἦτον ὄλωι διόλου ἀληθὲς ὅτι μετέβαινεν εἰς Ὀλλανδίαν δι' ὑποθέσεις, ὁμως τὸ ταξιδίον του ἐνδέχεται νὰ ἀποβῆ ὠφέλιμον. Ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ἔδειξεν ὅτι κατεπίγουσα ὑπόθεσις ἐβίαζεν αὐτόν ν' ἀναχωρήσῃ ἀμέσως καὶ ἀναβᾶς εἰς ἵππον ἀνεχώρησε μετὰ σπουδῆς.

Ἀλλὰ μόλις ἐξῆλθε τῆς αὐλῆς καὶ ἀκούσιος δισταγμὸς ἄμα δὲ καὶ μεγίστη λύπη ἐκυρίευσαν αὐτόν. Ἐφοβήθη μήπως ἐνέδωκεν ἀσυλλογίστως εἰς αἰσθημα τὸ ὁποῖον ἐδύνατο νὰ καταστείλῃ, καὶ μήπως γείνη αἴτιος νὰ χύσῃ ἀνωφελῆ δάκρυα ἢ σύζυγός του χωρὶς αὐτὸς νὰ εὕρῃ τὴν εἰρήνην τὴν ὁποῖαν ἐν τοσοῦτῳ ἀφήρει ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. — Ἀλλὰ τίς οἶδεν, εἶπε καθ' ἑαυτόν, εἰάν δὲν κάμνω ἐξ ἐναντίας πρᾶγμα ὠφέλιμον καὶ ὀρθόν; Τίς οἶδεν ἂν ἡ προσωρινὴ λύπη τὴν ὁποῖαν ἐνδέχεται νὰ προξενήσῃ ἡ ἀπουσία μου δὲν θὰ φέρῃ ἡμέρας εὐτυχεστέρας; Ἐπαθα συμφορὰν τῆς ὁποίας τὴν αἰτίαν μόνος ὁ Θεὸς γινώσκει· ἀπομακρύνομαι ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἀπὸ τοῦ τόπου ἡ-

που πάσχω. Ἡ ἀλλαγὴ, τὸ ταξείδιον, αὐτὸς ὁ κόπος θὰ καταπραΰνουν ἴσως τὴν λύπην μου· θὰ ἐνασχοληθῶ εἰς πράγματα ὕλικά, σημαντικὰ, ἀνγκραῖα· θὰ ἐπιστρέψω μὲ καρδίαν ἡσυχωτέραν καὶ πλέον εὐχαριστημένην, θὰ σκεφθῶ καὶ θὰ εὕρω τί πρέπει νὰ κάμω. Καὶ ὕμῳ, ἐπρόσθεσεν, ἡ Ἰουλία θὰ ὑποφέρῃ.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἀνεχώρησε καὶ ἡ Ἰουλία ἀπὸ τὸν χορὸν· εἰς δὲ τὴν ἄμαξιν ἡ Χαρίκλεια ἀπεκοιμήθη εἰς τὰ γόνατά της. Ἄν καὶ ἡ γυνὴ ὅτι ὁ ἵππότης ἐξεπλήρωσε τόσον ταχέως τὸν σκοπὸν του, ἐλυπεῖτο ὕμῳ ὅτι ἀνεχώρησε μόνη ἀπὸ τὴν συναναστροφήν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον οἱ ἄλλοι θεωροῦσιν ὡς ἀπλὴν ἐλλειψίν σεβασμοῦ, εἶναι ἀληθῆς θλίψις πρὸς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὴν αἰτίαν. Ὁ ἵππότης δὲν ἐδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ μεταξὺ ἄλλων τὴν δυστυχίαν του· θὰ ἐσυγχώρει βεβαίως τὸν σύζυγόν της διότι λυπηθεὶς τὴν ἐγκατέλειπεν· εἰς τὰς ἐπαρχίας ὕμῳ θεωρεῖται τρομερὸν τὸ ν' ἀφήσῃ τις τὴν γυναῖκα καὶ τὴν κόρην του κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Ἐνῶ ἡ ἄμαξιν ἐπροχώρει βραδέως ἐπὶ ὁδοῦ νεοκατασκευασθείσης καὶ διὰ τοῦτο πλήρους πετραδίων, ἡ Ἰουλία ἠτένιζε κοιμωμένη τὴν θυγατέρα της καὶ ἐσπάρασσεν ἀπὸ λυπηρότατα αἰσθήματα· βαστάζουσα τὴν Χαρίκλειαν οὕτως ὥστε νὰ μὴν ἐξυπνίσωσιν αὐτὴν τὰ πηδήματα τοῦ ὀχήματος, ἐσυλλογίζετο τὴν συμφορὰν ἣτις κατεδίωκεν αὐτὴν καὶ κατὰ τὴν μικρὰν ἐκείνην εὐχαρίστησιν τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη εἰς τὸν χορὸν. Ἀλλόκοτος τις διάθεσις πνεύματος εἴλκυεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν προσοχὴν της ποτὲ μὲν πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῆς παρελθόν, ποτὲ δὲ πρὸς τὸ τῆς θυγατρὸς της. Τί ἄρα θὰ συμβῆ; ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν· ὁ σύζυγός μου θὰ μὲ ἀφήσῃ· ἐάν δὲν ἀνχωρήσῃ αὐρίον, ὅλοι οἱ ἀγῶνες, ὅλαι αἱ παρακλήσεις μου θὰ τὸν ἐνοχλῶσιν. Ἡ ἀγάπη του ἀπέθανεν, ὁ πῖκτός του μένει καὶ ἡ λύπη του εἶναι ἰσχυροτέρα καὶ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. Ναὶ μὲν ὡραία εἶναι ἡ κόρη μου ἀλλὰ δυστυχεστάτη. Τί νὰ κάμω! τί ἤμπορῶ νὰ προῖδῶ ἢ νὰ ἐμποδίσω; Ἐάν ἀφιερωθῶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν ὡς χρεωστῶ καὶ ὡς τὸ κάμω, πρέπει ν' ἀποφασίσω ὅτι δὲν θὰ βλέπω πλέον τὸν ἄνδρα μου· διότι μᾶς ἀποστρέφεται καὶ μᾶς ἀποφεύγει. Ἐάν ἐξ ἐναντίας προσπαθῆσω νὰ τὸν πλησιάσω, ἐάν δοκιμάσω νὰ ἐξυπνίσω τὴν παλαιὰν ἀγάπην του δὲν θὰ ζητήσῃ τάχα νὰ χωρισθῶ ἀπὸ τὴν κόρην μου; δὲν θὰ θελήσῃ νὰ τὴν ἐμπιστευθῶ εἰς ξένους, ὥστε νὰ μὴ βλέπῃ θέαμα τὸ ὅποιον τόσον τὸν λυπεῖ;

Καὶ ταῦτα σκεπτομένη ἐφίλει τὴν θυγατέρα της.

— Ταλαίπωρον τέκνον! ἀνεφώνησεν, ἐγὼ νὰ σὲ ἀφήσω! Ἐγὼ, νὰ ἐξαγοράσω μὲ τὴν ἡσυχίαν, μὲ τὴν ζωὴν σου ἴσως εὐτυχίαν ἢ ὁποῖα πιθανὸν νὰ μὲ φύγῃ ταχέως! Ἐγὼ νὰ παύσω νὰ εἶμαι μήτηρ, διὰ νὰ

γίνω σύζυγος! Καὶ ἂν τοῦτο ἦτον δυνατὸν δὲν εἶναι προτιμότερον ν' ἀποθάνω;

Καὶ πάλιν ἐπανήρχετο εἰς τοὺς πρώτους λογισμούς. Τί θὰ συμβῆ, ἔλεγε, τί θ' ἀποφασίσῃ δι' ἡμᾶς ἡ θεῖα πρόνοια. Ὁ Θεὸς φροντίζει δι' ὅλους· τί θὰ μᾶς κάμῃ; τί θὰ γίνῃ τὸ παιδίον τοῦτο;

Ὀλίγον μακρὰν τῆς κατακίνας τῆς ἐμελλεὶ νὰ περάσῃ μικρὸν ποταμὸν· ἐπειδὴ δὲ εἶχε βρέξει πρό τινος ἀφθόνως τὰ νερὰ ἐκχειλίσαντα κατέκλυον τὰ πέριξ. Ὁ διοικῶν τὸ πέραμα δὲν ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ τὴν ἄμαξιν ὡς ἦτον, ἀλλ' εἶπεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀποζεύξωσι, διότι ἀνελάμβανε μὲν νὰ περάσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν ἵππον, οὐχὶ ὕμῳ καὶ τὸ ὄχημα· ἀλλ' ἡ Ἰουλία, σπεύδουσα νὰ ἴδῃ τὸν σύζυγόν της, δὲν συγκατένευσεν· ἐπειδὴ πολλάκις ἄλλοτε διέβη οὕτω πῶς τὸν ποταμὸν ἐντὸς τινῶν λεπτῶν τῆς ὥρας, διέταξε τὸν ἡνίοχον νὰ ἐπιβῆ μὲ τὴν ἄμαξιν.

Ἀλλ' ὅτε ἐφθασεν εἰς τὸ μέσον τὸ πέραμα ἤρχισε νὰ παρασύρεται ἀπὸ τὸ ρεῦμα. Ὁ κωπηλάτης ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τοῦ ἡνίοχου διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πέραμα νὰ μὴ παρασυρθῇ πρὸς τινὰ καταβράκτιν τὸν ὅποιον εἶχον σχηματίσει πλησίον εἰς μύλων· διότι ἦτο φανερὸν ὅτι ἐάν τοῦτο ἐγένετο θὰ συνέβαινε τρομερὸν δυστύχημα.

Ὁ ἡνίοχος καταβῆς ἠθέλησε νὰ βοηθήσῃ τὸν κωπηλάτην· ἀλλὰ πῶς ἀφοῦ ἐν μόνον κοντάριον ὑπῆρχε; Ναὶ μὲν ὁ κωπηλάτης κατέβαλλεν ἀδιακόπους ἀγῶνας, ἀλλ' ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ· λεπτὴ βροχὴ ἐμάστιζε τὸ πρόσωπον καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ συντρόφου του, οἵτινες ποτὲ μὲν ὁμοῦ ποτὲ δὲ χωριστὰ ἠγωνίζοντο νὰ ρθᾶσωσιν εἰς τὴν ξηράν.

Εἰς μάτην ὕμῳ· διότι βαθμηδὸν ἤκουον δυνατώτερον τὸν κρότον τοῦ καταβράκτου. Τὸ πέραμα, ἔχον τὸ φορτίον βαρὺ καὶ ὑπὸ δύο ῥωμαλέων ἐκυνόμενον δὲν παρεσύρετο μὲ ταχύτητα. Ὅσάκις τὸ κοντάριον ἐκυθίζετο βαθέως τὸ πέραμα ἢ ἐστέκετο, ἢ ἐστρέφετο περὶ ἑαυτό· τὸ ρεῦμα ὕμῳ ἦτο δυνατό. Ἡ Ἰουλία, ἣτις εἶχε μείνει μόνη μὲ τὴν κόρην της εἰς τὴν ἄμαξιν ἀνοιξάσα ἔντρομος τὰ παράθυρον ἠρώτησε·

— Κινδυνεύομεν;

Τὴν ὥραν ἐκείνην συνετρίβη τὸ κοντάριον, καὶ οἱ δύο ἄνδρες ἔπεσαν καταπεπονημένοι εἰς τὸ πλοιάριον.

Ὁ κωπηλάτης ἦτο καλὸς κολυμβητής, οὐχὶ ὕμῳ· καὶ ὁ ἡνίοχος· ἡ στιγμὴ ἦτο κρίσιμος.

— Μπάρμπα Γιάννη, εἶπεν ἡ Ἰουλία πρὸς τὸν κωπηλάτην, ἤμπορεῖς νὰ σώσῃς τὴν κόρην μου καὶ ἐμέ;

Ὁ δὲ Μπαρμπαγιάννης ἰδὼν τὸν ποταμὸν καὶ μετὰ ταῦτα τὴν ὄχθην ἀπεκρίθη ἀνυψώσας τὴν κεφαλὴν καὶ μὲ ἦθος ἀνθρώπου προσβληθέντος τὴν οἰλοτυμίαν·

— Ἐνοεῖται, κυρία.

— Τί πρέπει λοιπόν νὰ κάμω ;

— Νὰ ἀναβῆτε εἰς τοὺς ὤμους μου, χωρὶς ὅμως νὰ εὐγάλετε τὸ φουστάνι σας διότι θὰ σὰς ἀνασηκώ- νη· πιάσετε τὸν λαιμὸν μου μὲ τὰ δύο σας χέρια, ἀλλὰ μὴν φοβῆσθε καὶ μὴ με σφίγγετε διότι δια- φορετικὰ θὰ πνιγῶμεν· προσέξτε ἀκόμη νὰ μὴν ἀ- νοίγεται τὸ στόμα σας διότι θὰ πίνετε νερόν· ὅσον διὰ τὴν μικράν, τὴν πιάνω μὲ τὸ ἓνα χέρι ἀπὸ τὴν μέσην καὶ μὲ τὸ ἄλλο κολυμβῶ· θὰ τὴν περάσω χω- ρὶς κἂν νὰ τὴν βρέξω. Δὲν εἶναι πολὺ ἀπ' ἐδῶ ἕως ἀντίκρου.

— Καὶ ὁ Κωσταν. ἦς ; ἠρώτησεν ἡ Ἰουλίαι δει- ξασα τὸν ἡνίοχον.

— Αὐτὸς θὰ πῆ ὀλίγον νερόν, δὲν θὰ πάθῃ ὁ- μως τίποτε· θὰ τὸν εὔρω.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμὸν φέρων διπλοῦν φορτίον· δὲν εἶχεν ὅμως μετρήσει καλὰ τὰς δυνάμεις του, λησμονήσας ὅτι δὲν ἦτο πλέον νέος· πλὴν τούτου ἡ ὄχθη ἦτο μακρύτερα καὶ τὸ ρεῦμα ἰσχυρότερον ἢ ὅσον ὑπέθετε. Καὶ ὅμως ἔκαμε τὰ ἀ- δύνατα δυνατὰ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν γῆν· ἀλλὰ τὸ νερόν τὸν παρέσυρεν. Ἐκτύπησε μὲ ὀρμὴν τὸ μέτω- πόν του εἰς κορμὸν δένδρου τὸν ὁποῖον δὲν εἶχεν ἰδῆ διὰ τὸ σκότος· αἷμα ἔτρεξεν ἀμέσως καὶ ἐθόλωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ του.

— Πιάσετε τὴν κόρην σας καὶ βάλετέ την εἰς τὸν λαιμὸν σας ἢ τὸν ἐδικόν μου, διότι δὲν ἠμπορῶ πλέον.

— Ἢμπορεῖς νὰ τὴν σώσῃς αὐτὴν μόνην ;

— Δὲν ἠξεύρω· νομίζω ὅμως ὅτι ἠμπορῶ.

Καὶ ἀμέσως ἡ Ἰουλίαι χωρὶς κἂν ν' ἀποκριθῆ, ἀ- φῆκε τὸν λαιμὸν τοῦ κωπηλάτου καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμὸν.

Ἀφοῦ ὁ κωπηλάτης ἀπέθεσεν ἀέλασθῆ εἰς τὴν ὄ- χθην τὴν νέαν Χαρίκλειαν ἐνησχολήθη ἀμέσως ὁμοῦ μὲ τὸν ἡνίοχον, τὸν ὁποῖον εἶχε σώσει χωρὶς τις, νὰ εὔρῃ τὸ σῶμα τῆς Ἰουλίαι· ἀλλὰ δὲν τὸ εὔρον εἰ- μὴ τὴν ἐπιούσαν εἰς τὴν ξηράν.

ΣΤ'.

Ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα, εἰς θάλαμον ξενοδοχείου ἐν Παρισίοις, ἐκάθητο νέα μαῦρα φοροῦσα πλησίον τρα- πέζης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο φιάλη οἴνου καὶ ποτήριον. Ἄνθρωπος δὲ τις κεκυφὼς ὑπὸ τοῦ γήρατος, ἀλλ' ἦθος ἔ- χων εὐπροσῆγορον καὶ γελαστόν, ἐνδεδυμένος σχε- δὸν ὡς ἐργάτης, περιήρχετο εἰς τὸν θάλαμον, καὶ ἰ- στάμενος ἐνίοτε πρὸ τῆς νέας ἠτένιζεν αὐτὴν μὲ ἦθος πατρικόν· αὐτὴ δὲ τείνουσα τὴν δεξιὰν ἐλάμβανε τὴν φιάλην μὲ προθυμίαν μὲν ἀλλὰ καὶ μὲ τινα ἀ- ποστροφὴν καὶ ἐγέμιζε τὸ ποτήριον. Ὁ γέρων ἔπινε ὀλίγον καὶ ἀνελάμβανε τὸν περίπατον, χειρονομίαν

ἀλλοκότως καὶ γελοίως σχεδὸν, ἐνῶ ἡ νέα μειδιῶσα περίλυπος παρετῆρει προσεκτικὴ τὰς κινήσεις του.

Ἐάν τις τρίτος εὐρίσκατο ἐκεῖ παρὼν θὰ ἐδυσκο- λεύετο νὰ ἐννοήσῃ ὅποια ἦσαν τὰ δύο ἐκεῖνα ὄντα· ἢ μὲν νέα ἀκίνητος, ψυχρά, ὁμοία πρὸς μάρμαρον ἀλλὰ πλήρης χάριτος καὶ εὐγενείας ἦτον ὠραιότητα οὐ μόνον τὴν μορφήν ἀλλὰ καὶ τοὺς τρόπους· ἐκεῖ- νος δὲ, βάνχυσον ἔχων ἦθος, ἔτακτον τὸ ἐνδυμα, φέ- ρον πῖλον, πίνων οἶνον πρόστυχον καὶ κτυπῶν εἰς τὸ ἔδαφος τὰ καρφωτὰ σανδάλιά του, ἐφαίνετο ὅλως ἐναντίας ἀγωγῆς.

Καὶ ὅμως ἦσαν σφικτὰ καὶ εἰλικρινῶς συνδεδεμέ- νοι οἱ δύο οὗτοι, ἡ Χαρίκλειαι δηλαδή καὶ ὁ θεὸς τῆς Γερῶ. Ὅτε ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἄνθρωπος ἤκουσε τὸν θά- νατον τῆς Ἰουλίαις ἔτρεξεν εἰς τὴν κατοικίαν τῆς δρα- μαῖος· ἡ Χαρίκλειαι, μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς καὶ διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ πατρὸς τῆς, ἔμενε μόνη. Ὁ ἰππότης, περιερχόμενος διάφορα μέρη τῆς Ὀλλαν- δίας ἔμαθεν ἀργὰ τὸ δυστύχημα τῆς γυναίκος του, ὥστε ἐπὶ ἓνα σχεδὸν μῆνα ἡ Χαρίκλειαι ἦτον ἔρφανθῆ. Καὶ μὲν εἶχε τροφὸν, ἀλλ' ἡ μήτηρ ὅτε ἔζη σπανίως τὴν μετεχειρίζετο διότι, ὡς εἶδομεν, ἐπεθύμει νὰ κα- ταγίνεται μόνη εἰς τὰ τῆς θυγατρὸς τῆς· διὸ ὡς ὀλί- γον γνωρίζουσα τὴν Χαρίκλειαν δὲν τῆ ἦτο πολλὰ χρήσιμος.

Ὅτε ἐπνίγη ἡ Ἰουλίαι τοσαύτην θλίψιν ἠσθάνθη ἡ κόρη τῆς, ὥστε ἐφοβήθησαν μήπως ἀποθάνῃ καὶ αὐ- τή. Ἀκολουθοῦσα τὸ σῶμα τῆς μητρὸς τῆς μετα- φερόμενον ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν, ἐξέπεμ- πε ταιαύτας φωνὰς ὥστε ἄλλοι ἐφοβοῦντο. Συνειθί- σαντες νὰ μὴν ἀκούωσι μήτε φωνὴν ἐξερχομένην ἀπὸ τὸ στόμα τῆς κωφάλαου, ἔτρεμον ἰδόντες ὅτι διὰ μιᾶς ὁ θάνατος διέκοψε τὴν τόσην σιωπὴν. Οἱ ἀναρ- θροὶ ἔχθη τῶν χειλέων τῆς, ταῦς ὁποῖους ὅμως αὐτὴ δὲν ἤκουεν, ἦσαν ἄγριοι· διότι δὲν ἦσαν οὔτε λέξεις, οὔτε κοπετὸς, ἀλλ' εἶδος τρομερῆς τινος γλώσσης ἐφευρεθείσης ἀπὸ τὴν θλίψιν. Ὀλόκληρον ἡμερονύ- κτιον ἐκλαίει καὶ ὠδύρετο, καὶ τρέχουσα ἐπάνω κάτω ἀπέσπα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ ἐκτύπει τοὺς τοίχους. Οὐδεὶς ἐδυνήθη νὰ τὴν καθουχάσῃ. Ὅτε μόνον ἐξηντλήθησαν αἱ δυνάμεις τῆς ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τῆς μη- τρὸς τῆς.

Ἄλλ' αἰφνης ἐφάνη ὅτι ἀνέλαβε τὴν πρώτην ἡσυ- χίαν, καὶ σχεδὸν ὅτι ἐλησμόνησε τὴν λύπην τῆς. Οὕτω δὲ ἀτάραχος ἐπεριπάτει δι' ὅλης τῆς ἡμέρας βραδέως καὶ ἀστόχως, μὴ ἀποβάλλουσα μηδεμίαν περιποίησιν. Ὅλοι ἐνόμιζον ὅτι ἀνέννησεν ἐντελῶς, μετὰ τῶν ἄλλων δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἰατρός· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον κατελήθη ἀπὸ θερμῆν νευρικὴν κάκιστα ἔ- χουσαν συμπτώματα· ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔχασε τὰ λογικά τῆς.

Τότε ὁ Γερῶ ἀπεφάσισε νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀνεψιάν του.

— Ἐπειδὴ δὲν ἔχει πλέον, εἶπεν, οὔτε πατέρα οὔτε μητέρα, ἀναλαμβάνω ἐγὼ, καθὼ θεῖος, τὴν φροντίδα τῆς πάντοτε μὲ ἤρεσεν αὐτὴ ἡ κόρη, καὶ πολλάκις ἐζήτησα ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς νὰ μὲ τὴν δώσῃ. Δὲν θὰ τοῦ τὴν ὑστερήσω ἔπειδὴ ὅμως τώρα δὲν εἶναι ἐδῶ, τὴν πέρνω ἐγὼ, καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ τὴν ἀποδίδω.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Γερῶ δὲν εἶχε πολλὴν πεποίθησιν εἰς τοὺς ἰατροὺς, καὶ ὄχι ἀλόγως, διότι δὲν ἐπίστευεν εἰς τὰς ἀσθενείας ὡς μὴ ἀρρώστησας ποτέ ἡ νευρική μάλιστα θερμοτῆτι τῶ ἐφαίνετο χίμαιρα, φαντασιοκοπία, τὴν ὁποίαν μικράτις εὐθυμία ἰσχύει νὰ θεραπεύσῃ. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ μεταφέρῃ τὴν νέαν εἰς Παρισίους.

— Δὲν βλέπετε, ἔλεγεν, ὅτι ἡ νέα εἶναι λυπημένη; δὲν βλέπετε ὅτι κλαίει; καὶ ἔχει δίκιον διότι ἡ μάνα δὲν ἀποθνήσκει δὲς. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ χάσωμεν καὶ τὴν κόρην διότι ἐχάσαμεν τὴν μάναν; πρέπει νὰ τὴν κατορθώσωμεν νὰ στρέψῃ ἀλλοῦ τὸν νοῦν τῆς. Λέγουν ὅτι ἡ πόλις τῶν Παρισίων εἶναι καταλληλοτάτη εἰς τοῦτο· δὲν ἤξεύρω διότι δὲν τὴν εἶδα ποτέ. Λοιπὸν θὰ τὴν ὑπάγω ἐκεῖ, καὶ θὰ ὠφελῶμεν καὶ οἱ δύο. Καὶ μόνον τὸ ταξεῖδι ἀρκεῖ νὰ μᾶς ὠφελήσῃ. Καὶ εἰς ἐμὲ ἔτυχαν λύπαι ὅσας ὅμως ἐμῆκα εἰς ἀμάξι καὶ ἤκουσα τὸν κρότον τῆς μᾶστιγος τοῦ ἡνιόχου, ἀνέλκω τὴν εὐθυμίαν μου.

Μετέβη λοιπὸν εἰς Παρισίους φέρων καὶ τὴν Χαρίκλειαν, τῆς ὁποίας ὁ πατήρ εἰδοποιηθεὶς περὶ τούτου εὐχαριστήθη. Ὅτε δὲ οὗτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ ἀπὸ τὴν Ὀλλανδία, εἶχε τοιαύτην μελαγχολίαν ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ ἴδῃ τινὰ, οὔτε αὐτὴν τὴν θυγατέρα του. Ἐφαίνετο ὅτι ἤθελε ν' ἀποφύγῃ πάντα ἄνθρωπον, εἰ δυνατόν δὲ, καὶ αὐτὸν τὸν ἑαυτὸν του. Περιερχόμενος πάντοτε σχεδὸν ἔριππος εἰς τὰ δάση, καταπόνει καθ' ὑπερβολὴν τὸ σῶμά του ἐπιθυμῶν οὕτω νὰ προμηθεύσῃ ἀνεσίν τινὰ εἰς τὴν ψυχὴν του. Θλίψις κρυφία, ἀνίατος τὸν κατέτληκε. Ἐμέμφετο ἑαυτὸν ὅτι ὑπερῆξεν ὁ αἴτιος τῆς δυστυχίας καὶ τοῦ θανάτου τῆς συζύγου του. — Ἐάν δὲν ἀνεχώρουν, ἔλεγε, θὰ ἔζη ἀκόμη· καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσω.

Ἴδου ὁ ἀδιάκοπος λογισμὸς του.

Ἐπιθυμῶν νὰ καταστήσῃ τὴν Χαρίκλειαν εὐτυχῆ, ἦτο πρόθυμος νὰ ὑποστῇ χάριν τούτου πᾶσαν θυσίαν. Ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του κατὰ νοῦν εἶχε νὰ ἀναπληρώσῃ παρὰ τῆ θυγατρὶ του τὴν μητέρα τῆς, διπλασιάζων μάλιστα τὰς περὶ αὐτῆς φροντίδας· ἀλλὰ τόσο ὁμοιάζεν ἡ κόρη πρὸς τὴν μητέρα ὥστε ἡ ὁμοιότης αὐτῆ τῶ ἐπροξένει βραχυτάτην λύπην.

Ἐἰς μάτην ἐπροσπάθει νὰ παρηγορηθῇ βλέπων

χαρακτῆρας ἀνεθυμίζοντας αὐτῶ τὴν ἀγαπητὴν σύζυγον, καὶ ἀνακουφίζοντας τὴν θλίψιν του· διότι ἡ θεὰ τῆς θυγατρὸς του ἐπύξανε τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεώς του.

Ὁ Γερῶ ὅμως ἄλλως πῶς ἐσκέπτετο· αὐτὸς εἶχε ἐν καὶ μόνον κατὰ νοῦν, πῶς νὰ διασκεδάσῃ τὴν λύπην τῆς ἀνεψιᾶς του· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο δυστυχῶς εὐκόλον· καὶ μὲν ἡ Χαρίκλεια δὲν ἀντέτεινεν εἰς τὴν εἰς Παρισίους μετάβασίν τῆς, ἀπέβαλλεν ὅμως πᾶσαν ἀφορμὴν εὐθυμίας· δὲν ἤθελεν οὔτε περίπατον, οὔτε θέατρον, οὔτε χοροὺς, καὶ ἀναγκαζομένη ἐδείκνυε τὸ μαῦρον ἔνδυμά τῆς.

Ὁ γέρον ὅμως θεῖός τῆς ἦτον ἰσχυρογνώμων· ὀλόκληρον ἔτος εἶχε παρέλθει ἀφοῦ μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἡ Χαρίκλεια ἔμενε πάντοτε ἀκλόνητος.

— Ἀλλὰ, εἶπε, ῥοφήσας ποτήριον, διὰ τί δὲν ἀποφασίζεις νὰ ἔλθῃς μαζί μὲ εἰς τὸ θέατρον; ἰδοὺ ἔχω εἰσιτήριο· τὸ πένθος σου ἐτελείωσεν, ἔχεις δύο κατακαίνουργα φορέματα... ἐτοιμάσου καὶ...

Διακόψας δὲ τὸν λόγον του ἐπρόσθεσε·

— Διάβολε! ἐλησμόνησα ὅτι δὲν ἀκούεις· τί θὰ κάμῃς εἰς τὸ θέατρον; πλὴν ἀδιάφορον. Καὶ σὺ δὲν ἀκούεις, καὶ ἐγὼ δὲν προσέχω· τοὺς βλέπομεν μόνον ὅταν χορεύουν.

Ὁ ἀγαθὸς Γερῶ ὠμίλει πάντοτε μὲ τὴν ἀνεψιάν του λησμονῶν ὅτι εἶχε νὰ τὸν ἀκούσῃ οὔτε νὰ τὸν ἀποκριθῇ ἐδύνατο· ἀλλὰ μήπως καὶ διὰ νευμάτων ἐγένετο καταληπτότερος;

Ὅτε, ὡς εἶπομεν, ἐτελείωσε τὸ πένθος τῆς Χαρίκλειας, ὁ θεῖός τῆς τῆ ἐπρόσφερε δύο ὠραιότατα ἐνδύματα, καὶ τὰ ἐπρόσφερε μὲ ἦθος τόσο εὐγενὲς καὶ ἰκετευτικόν, ὥστε ἡ νέα τὸν ἐφίλησε διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐκάθησε μελαγχολικὴ ὡς καὶ πρότερον.

— Πλὴν πρέπει καὶ νὰ βάλῃς τὰ ἐνδύματα αὐτά, εἶπεν ὁ γέρον· διὰ τοῦτο σὲ τὰ ἕκαμα, εἶναι ὠραία...

Καὶ ταῦτα λέγων περιεφέρετο εἰς τὸν θάλαμον ἐπιδεικνύων καὶ σεῖων τὰ δύο ἐνδύματα.

Ἡ Χαρίκλεια ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισε νὰ σηκωθῆ, ἔλαθε τὰ δύο ἐνδύματα, ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν εἰς σημειον συναινεσεως, καὶ πρῶτον τότε μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς τῆς ἐστάθη ἀντικρὺ καθρέπτου.

Ταῦτα ἰδὼν ὁ ἀγαθὸς Γερῶ ἐπέδῃσεν ὡς παιδίον· εἶδεν ὅτι ἐπὶ τέλους ἐθριάμβευσε, καὶ ὅτι ἡ Χαρίκλεια θὰ ἤρχετο εἰς τὸ θέατρον νὰ ἴδῃ τὸν κόσμον. Τοσοῦτον δὲ ἐχάρη ὥστε ἀδικόπως ἐφίλει τὴν ἀνεψιάν του, ἐκραξέ τὴν τροφόν τῆς, τοὺς ὑπηρετάς καὶ ὅλους τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἡ Χαρίκλεια στολισθεῖσα ἐφάνη ὠραιότατη.

— Τὸ ὄχημα εἶναι ἐτοιμον, εἶπεν ὁ Γερῶ, μιμούμενος μὲ τὰς χεῖρας τὸ κίνημα τοῦ ἡνιόχου ὅταν μαρσίζῃ τοὺς ἵππους.

Ἡ Χαρίκλεια ἐμειδίασεν, ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὴν μαύρην ἐσθῆτά της, τὴν ἐδίπλωσεν ἐπιμελῶς, τὴν ἐρίλησε, τὴν ἀπέθεσεν εἰς κιβώτιον καὶ ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ θεοῦ της.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 289.)

—οοο—

Ἄλλ' ἐμελλε τῆς τύσης τοῦ Βιάρου εὐγλωττίας τὰ παρήγορα κύματα νὰ κατακλύσωσιν ὡς ἄλλος χουσορρόας Νεῖλος καὶ τὴν Αἴγιναν, κατατρυχθεῖσαν διοικητικῶς μετὰ τῶν Δυτικῶν Σποράδων, τῶν ὁποίων ἐκεῖνος διορίσθη πρὸ μικροῦ ἑκτακτος ἐπίτροπος· διότι μόλις καταπλεύσαντες εἰς Περιθόλαν ἐλάβομεν τὴν εἶδησιν ὅτι καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους μετεδόθη δυστυχῶς ἡ πανώλης. Καὶ ὁ μὲν Κυβερνήτης, ἀνάγκην ἔχων νὰ συγκοινωνῇ συνεχῶς μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν τριῶν στόλων, κατέλυσε μακρὰν τῆς μολυσμένης πόλεως, ὁ δὲ Γραμματεὺς τῆς ἐπικρα-

Ι. Καποδίστριας.

τίας μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὁ ἑκτακτος ἐπίτροπος, περιπλέον ἐπὶ τοῦ Νεῖλου ὡς ἄλλος πολιορκητής, « ἐδόξαζε τὸν μεγαλοδύναμον ὅτι ἡ Ἰδρα πλησιάζει εἰς τὸ τέλος τῆς καθάρσεώς της, ὅτι αἱ Πέτσαι εἶναι καλὰ πρὸς τὴν σωτηρίαν τῶν προχωρημένων, καὶ ὅτι ἠλπίζεν ἡ μέλαινα τῆς σήμερον τετραήμερος ὑγεία τῶν Αἰγινήτων νὰ

προχωρήσῃ καὶ αὐτὴ καλῶς καὶ ἀσυγχύτως, ὥστε, κατὰ τὸ γενικὸν ὑγειονομικὸν σύστημα τῆς πεπολιτευμένης Εὐρώπης, ἐπανακτῆσωσι καὶ αὐτοὶ τὴν πρῶτην ἐλευθέραν κοινωνίαν μὲ τὸν ἐπίλοιπον κόσμον. » Ἐπειδὴ δὲ, κατὰ τὴν παραδεδομένην τάξιν, ἔπρεπε νὰ ὑποβάλλωνται τῷ Κυβερνήτῃ τὰ εἰσερχόμενα ἔγγραφα καὶ νὰ ὑπογράφῃ πολλὰ τῶν ἐξερχομένων, οἱ δύο γραμματεῖς οἵτινες καὶ ἀντὶ εἰσηγητῶν ἐχρησίμευον, ὡς προεβρέθη, παρηγγέλθησαν νὰ μεταφέρωσι καθ' ἑκάστην ἔφιπποι εἰς τὸ ἀγροκήπιον τὰ ἔγγραφα· καὶ ἵνα μὴ μολυνθῇ ὁ Κυβερνήτης νὰ θέτωσιν ἐπὶ τοῦ χάρτου ἰσομέγεθες φύλλον λευκοσιδήρου, στενὴν καὶ μακρὰν ἔχον σχισμὴν, ὅπως δι' αὐτῆς εἰσχωρῇ ὁ κάλαμος τοῦ ὑπογράφοντος.

Ἀνάγκη ὅμως νὰ σημειώσω ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἐν Αἰγίνῃ, καὶ μάλιστα οἱ ἔχοντες πείραν τοῦ νοσήματος, ἐδόξαζον ὅτι δὲν ἦτο πανώλης ἡ ἐπιπολάσασα ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ μικρὰ καὶ βραχεῖα ἐπιδημία· διὰ τοῦτο οὔτε τὴν διαίταν μετεβάλλομεν, οὔτε τὴν πρὸς ἀλλήλους συγκοινωνίαν, συνεχῇ καὶ ἀδιάκοπον οὔσαν τότε, διεκόψαμεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἄκρατον ἡμῶν εὐθυμίαν, βάσιν ἔχουσαν ἐλπίδας ἀπολεσθείσας μετὰ ταῦτα, ἐμετριάσκαμεν. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ὁ Κυβερνήτης εἶχε τὴν αὐτὴν γνώμην· διότι ὅτε μετὰ τὸ πρῶτον εἰς Περιθόλαν δὲν ἐκάθησα κατὰ τὸ σύνθημα παρὰ τὴν μικρὰν τράπεζαν ἀντικρὺ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐστάθην ὄρθιος καὶ μακρὰν, ἐκεῖνος μ' ἐβίασε νὰ πράξω ὡς καὶ πάντοτε· καὶ ὅτε μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἠθέλησα νὰ θέσω τὸν λευκοσίδηρον ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἀρπάσας τὰ ἔγγραφα ἀπὸ τῶν χειρῶν μου ἤρχισε νὰ ὑπογράφῃ μειδιῶν. Ἐνῶ ὅμως ὑπέγραψον ἰδοὺ ὁ Νικολέτος ἀναγγέλλει ἐρχομένους ξένους ἀξιοματικούς, καὶ εὐθὺς ἀνεγερθεὶς μὲ προσέταξε νὰ παραλάβω τὰ ἔγγραφα καὶ ν' ἀποχωρήσω εἰς γωνίαν μακρὰν τῆς τραπέζης. Οἱ ἀντιπολιτευόμενοι τότε τὸν Κυβερνήτην, διότι, ὡς εἶδομεν, μόλις ἦλθε καὶ εὐρε κατακριτὰς, διασχυρίζοντο ὅτι ὅπως ἀναβάλλῃ τὴν συγκάλεισιν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ἐπενόησε τὴν πανώλιν. Γελοία κατηγορία, ἀποδεικνύουσα καὶ αὐτὴ τὰ μωρὰ καὶ φαῦλα τῆς φαντασίας ἀναπλάσματα, εἰς τὰ ὁποῖα καταφεύγει ἡ ἄκριτος καὶ ἐμπαθὴς ἀντιπολιτευσις.

Κατὰ τὰς συνεχεῖς εἰς Περιθόλαν ἐκδρομὰς μου ἀνγκασθεὶς ἐνίοτε νὰ μείνω πλέον ἢ ἄλλοτε μόνος μετὰ τοῦ Κυβερνήτου, πολλὰ πολλάκις ἀληθῶς σοφὰ ἤκουσα ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἐγχειρίσας μοι ἰδιωτικὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν, ἀνάγνωθι, εἶπε, μεγαλοφώνως. Καὶ ἀναγνοὺς εἶδον ὅτι ὁ ἐπιστέλλων, ὅστις ὑπεγράφετο Ἀριστείδης Μωραΐτινης, εἰδοποίησε ὅτι μετ' ὀλίγον ἐσκόπει ν' ἀναχωρήσῃ ἐξ Ἀγκῶνος κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυβερνήτου καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς Αἴγιναν.